Marafkó László

Villámáram

Galambok búgnak a szemközti udvar platánján. Ott mentette meg tegnap azt a sziromarcú lányt. Még a többiek előtt, gyorsan kiválasztva. Azt játszották, hogy vízen üldözik őket, s el kell jutni a partig, a kerítésig. Biztos, hogy az igazi tengerből is kimentené, bár még a Balatont sem látta.

Nyári szünet, felhő sehol, néptelen az utca. S ekkor nappali villám. Nem tudni, honnan. Hogy egyszer csak vége. Neki, az életének. Letaglózza, mint egy váratlan büntetés. Amit talán le lehet vezekelni, ez viszont örökre megmarad, mint az égésnyom. Ha nem érzi, akkor is, ha elfelejti, akkor is, jelzések nélkül, akár egy lappangó árny. Az égi léggömb kéksége meg a nyárillat majd nélküle árad. Ő meg halott. Amiről nem tudja, hogy milyen. Egyszerre csak váratlanul a semmi? A nélküle. Hiszen ez a legnagyobb csalás! Valaki csak szólhatott volna, hogy egyszer majd…

A mellkasa majd behorpad, de nem az emléktől. Fulladozik. Talán most közelít az? Erőlködve felkönyököl a gyógyszeréért, de a karnyújtásnyira levő asztalka elérhetetlenül messze. Visszahanyatlik.

Kamaszként, a nyári keresményeiből szeretett volna venni egy gitárt. Apja rámordult: „Nem lesz jó az a pénz ősszel, ha az iskola…?" Bármiről lemondott volna azért a gitárért. De így minden megkeseredett. Érettségi után, csak azért is, megvette, s nem is használtat, hanem egy újat. De az öröm már a múlté volt. Elhussant, amikor az apja arca megfeszült. Az a pillanat elvitte az eljövőt.

Gimnazistaként izgatni kezdte, miként lehetne a másik fejében rejtőző gondolatokat kivetíteni. Nem a megszokott módon, a koponyára tapasztott elektródákkal, meg a CT-felvételek metszeteivel, hanem közvetlenül érzékelhetően. Ha erről beszélt, elragadta a szenvedély, de a többiek elnéző mosollyal elhúzódtak: a kis kémkedő, aki belelesne az agyukba. Orvostudományira ment, s ott sem titkolta a tervét. Egy évfolyamtársa, Zoltán, aki szorgalmával hamar demonstrátor lett a biokémiai intézetben, nem unta az eszmefuttatásait. Diákköri konferenciákra együtt írtak dolgozatokat. Társa nem annyira az ötleteivel, inkább a kísérleti kivitelezésekben volt jó. Amikor negyedéves korukban egy jelentős pályadíjat nyertek, titkon elképzelte önmagát szmokingban, amint reflektorfényben lépdel egy magas méltóság felé…

A napi verkliben viszont elmulasztott azzal foglalkozni, mi lesz a diplomázás után. Az utolsó évben a kollégiumi helyének közeli meg-

szűnése kijózanította. A szülővárosába nem akart visszamenni. Kórházi állás többfelé lett volna, de kutatói sehol. Zoltánnak az egyetemen sikerült egy ösztöndíjat szereznie, s nyugtatgatta: csak tartsák a kapcsolatot, ma már a távolság nem akadály, ne féljen, ő rajta lesz mindenen, s időben szól.

Az utolsó évben megismerkedett Henriett-tel. Talán a szeme volt hasonló, mint annak a szomszéd lánynak. Egy Budapesthez közeli városból jött, menedzser szakon diplomázott, s a kedves városába akart visszamenni. Feszélyezte Henriett előtt, hogy nem a távolság zavarja, s nem is a beilleszkedés, vagy a szakorvosi vizsgák lehangolónak tűnő kapaszkodói, inkább az, hogy nem kíván ott gyökeret verni. Az elpazarolt idő a későbbi nyűgös magyarázkodásokra. Amikor összenyomott rugóként kipattan a fővárosba visszatérés szándéka, s nyomában a kialakult kapcsolatok kínos, udvariaskodó lebontása, a nem kívánt mentegetőzés. Korholta magát, hogy engedett Henriett érvelésének.

Darálta a kórházi hónapokat Henriett szülővárosában, amikor megkapta a meghívást Zoltán PhD védésére. Megdöbbent, hogy az egész dolgozat voltaképpen az ő alapvetésére épült. Hivatkozás nélkül. Ezt a könnyed aggály nélküliséget addig észre sem vette a társában. De nem tette szóvá, végig ülte az ünnepélyeskedő eseményt.

Néhány hét múlva Zoltán felhívta, hogy beszélt a professzorukkal, aki változatlanul számon tartja az „elcsatangolt" tanítványt. Zoltán pontosan idézte – ahogy nevezték – a „Fehér Oroszlán"-t, aki szerint Zoltán „a lassú víz partot mos" típus, ő meg az elindító szikra… Aztán Zoltánnak még egy angliai ösztöndíj is. A fejfájásszerű rögeszme kifakult: ha sikerülne is az agy barlangrendszeréből valamilyen módon kivetíteni a gondolatokat, a kapcsolódó hangulatok, képzelgések szerteágazó szövevényét akkor is lehetetlen volna átemelni ebbe a világba, maga a tünékeny egész roncsolódna.

S minek, ha amúgy is megérezzük a másik eltitkolt gondolatait? És az utolsó pillanatban lemondta a találkozót, azt füllentve, egy válságos betege miatt otthon kell maradnia. Zoltán számonkérő e-mailje szerint ezzel jócskán felbosszantotta a nyugdíjba készülő, de segíteni kész tanárukat.

Egy este, több órával a kötelező rendelési időn túl, eltömődve, gyalog indult haza. A nemrégiben élénk színekkel felújított városközpontban már régóta izgatta az a még kopottas rész, ahol egy épület a régi városára emlékeztette. Olyanban lakott a megmentett lány is, ahogy apja mondta, „a jobb emberek". Bár az utóbbi években mindent külön zárakkal, lakatokkal, rácsokkal óvtak a kukázóktól, besurranóktól, meglepetésére be-

nyithatott a kapun. Egy alagútszerű folyosó nyílt, pontosan úgy, mint abban a gyerekkori házban. Ahova egy vasárnap, unalmában nem tudván mit kezdeni, átlopózott, hátha talál valakit, akivel elcsapják az időt. Talán azzal a sápadt, csendes sráccal, aki már elsős gimnazistaként mesterjelölt volt sakkban. A folyosó végén, fényzuhatagos nyári csendben pompázott a kert, szabadon növő dús bokrok, fák töltötték ki a szomszédos épületek tűzfalai közti teret. A kertészkedő gondosság nem próbálta mértani rendbe parancsolni a burjánzást. Illatozó szirom-lámpácskák, diszkrét zajok, az ebéd utáni ejtőzést nem zavaró finom edénycsörrenések, meg-meglóduló vízzúgások, halk rádiószó.

Az előtte kibomló ismeretlen kert a megszólalásig az a régi volt, zajok nélkül. Állt, mint egy besurranó tolvaj, aki meglopja mások titkos életét, s ha valaki megkérdezné, mit csinál itt, csak az eloldalgás maradna, mert nincs gyanúsabb annál, mint ha azt mondja, semmit, hiszen semmit bárhol tehetne, de akkor miért pont itt.

És szédület, hogy minden elveszett. Hogy mi ez a minden, az megnevezhetetlen maradt, csak a bizonyossága töltötte be, hogy amit még remél, csupán képzelgés. Újra annak a nyári, hangtalan robbanásnak a bénítása. S a kert áradó, locsolás utáni fullasztó párája pedig a hiábavalóság hulláma, amit drogosként, a túladagolás előtt még beszippant…

Hirtelen hányinger kínozta, görcsös köhögés, felső karja mintha leszakadna. Térden csúszva érte el az asztalkát, a labdacsot a nyelve alá helyezte. Úgy maradt, fekve. Nem örült volna, ha a bejárónő így találná, hiszen több mint bejárónő, majdnem társalkodónő is a kívánatos középkorú, de azért nem keverné össze vele az alkalmazotti meg az alkalmi szerető státusát. Bejárónő? De hiszen az fél éve felmondott, s azóta senki sem jön. Ez már az emlékezet földrengése? S nem is először.

Henriett gyereket akart, ő viszont addig nem, amíg reménykedett a Budapestre költözésben. Az elnyúló bizonytalanság úgy koptatta el a viszonyt, hogy szinte megkönnyebbülés volt a válás. Olyannyira békében, hogy a válóperes ügyvédnő kibökte: ilyen ügyfeleket kívánna magának mindig. Henriett újra férjhez ment, s most valahol az ország nyugati részén jól menő panziójuk van. Meg két, egyetemista gyerekük. Tulajdonképpen szeretné még egyszer látni az asszonyt, mielőtt megérkezne az, ami annak idején szinte kiszívta a lelkét. Amikor úgy csalódott, mint később soha, senkiben. Még Zoltánban sem.

Köhögött. A parketta megbarnult lakkrétegén, akárcsak egy becsapódás után, szétterült a több hetes por. Egy apró bogár igyekezett át a szemcséken, mint teve a sivatag buckáin. Mögötte a fénnyel, éppen feléje…